

Programma 2. Samen leven en ondersteunen



Toelichting per onderwerp

1. Kinderopvang voor pleegouders (nadeel € 170.000)

Het rijk stelt voor de periode 2025-2027 jaarlijks middelen beschikbaar als tegemoetkoming in de kinderopvangkosten voor pleegkinderen. De gemeente vergoedt dit als 'bijzondere kosten pleegzorg'. Dekking kan voor 2026 en 2027 gevonden worden in de taakmutatie Kinderopvang pleegouders in de algemene uitkering op OAD. Bij de jaarrekening 2025 is het bedrag voor 2025 ten gunste van het rekeningresultaat gebracht waardoor dit leidt tot een overschrijding in 2026.

2. Specialistische jeugdhulp (nadeel € 3,0 mln.)

De lokale teams zijn inmiddels actief in de verschillende wijken. Hoewel het aantal toewijzingen per jeugdige afneemt, zijn de beoogde besparingen vooralsnog beperkt. Dit komt mede doordat er een grote groep jeugdigen is met lopende zorgtrajecten. Daarbij zien we een stijging van de kosten bij specifieke vormen van jeugdhulp, met name ambulante jeugdhulp, jeugd-GGZ en crisisjeugdhulp. Er wordt een nadeel verwacht van € 3,0 mln.

3. Personeelskosten lokale teams (nadeel € 800.000)

De werving van personeel voor de lokale teams is sneller gegaan dan verwacht. Om ervoor te zorgen dat elk lokaal team een minimale omvang zou hebben, is er ook extern ingehuurd. Dit leidt tot een nadeel van € 800.000. In de komende periode wordt de externe inhuur geleidelijk vervangen door eigen personeel. Op deze manier worden de personeelskosten weer in lijn gebracht met de begrote personele groeistrategie voor de lokale teams.

4. Expertisepool lokale inkoop/GGZ (voordeel € 600.000)

De Expertisepool lokale inkoop/GGZ is gestart, maar nog niet volledig bezet. Dit leidt tot een voordeel van € 600.000.

5. Samenhang sociaal domein (nadeel € 129.000)

De gemeente Zoetermeer staat voor de opgave de samenhang en effectiviteit binnen het sociaal domein verder te versterken. Om hier invulling aan te geven worden opgaven integraal aangepakt. Dit richt zich op alle inwoners van Zoetermeer en levert een belangrijke bijdrage aan de ambitie van Zoetermeer om een aantrekkelijke, leefbare en toekomstbestendige stad te zijn. Hiervoor is interne en externe capaciteit nodig. De totale kosten in 2026 zijn € 129.000.

6. Impulsgelden Toegankelijkheid (voordeel € 150.000)

Voor de uitvoering van het Manifest Fysieke Toegankelijkheid zijn middelen uit de impulsgelden Toegankelijkheid (€ 306.000) overgeheveld van 2025 naar 2026. Deze middelen zijn onder meer bestemd voor twee openbare toiletunits en de subsidieregeling toegankelijkheid. Voor deze regeling heeft het college voor 2026 en 2027 een subsidieplafond van € 150.000 per jaar vastgesteld.

In 2026 ontstaat incidenteel een voordeel ten opzichte van de begroting. De realisatie van de toiletunits betreft een investering, waarvan de kosten over meerdere jaren worden verdeeld. Hiervoor moet nog een investeringsplan worden goedgekeurd. Daarnaast worden minder subsidies aangevraagd dan verwacht. Hierdoor vallen de uitgaven in 2026 lager uit dan geraamd.

7. Ondersteuning mantelzorgers (voordeel € 118.000)

Het budget Ondersteuning mantelzorgers wordt ingezet voor de uitvoering van de mantelzorgwaarding en voor de financiële vaste bijdrage (€ 200) aan de mantelzorgers. Op dit budget wordt een voordeel van € 118.000 verwacht.

8. Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen (voordeel € 1,1 mln.)

Wmo-hulpmiddelen en woningaanpassingen zijn gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners met een hulpvraag of beperking. Voor de Wmo hulpmiddelen wordt in 2026 een voordeel van € 700.000 verwacht. Dit hangt samen met een lager aantal aanvragen voor hulpmiddelen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. In deze prognose is tevens een reservering opgenomen voor het project scootmobielstallingen. Bij de woningaanpassingen wordt voor 2026 een positief saldo van € 400.000 voorzien. De uitgaven voor woningaanpassingen zijn echter lastig vooraf te voorspellen, omdat de vraag afhankelijk is van individuele situaties en de kosten per voorziening sterk kunnen verschillen. Een beperkt aantal omvangrijke aanpassingen kan daardoor een aanzienlijke invloed hebben op de totale uitgaven.

Per saldo wordt op basis van de huidige prognoses voor 2026 een incidenteel financieel voordeel van € 1,1 mln. verwacht binnen de Wmo hulpmiddelen en woningaanpassingen.

9. Wmo huishoudelijke ondersteuning & Wmo begeleiding (nadeel € 549.000)

In 2026 wordt binnen de Wmo een financieel nadeel van € 549.000 verwacht. Dit bestaat uit een nadeel van € 237.000 voor huishoudelijke ondersteuning en € 312.000 voor Wmo begeleiding.

Bij de huishoudelijke ondersteuning wordt een nadeel van € 237.000 verwacht. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de fors hogere tarieven van het nieuwe inkoopcontract. Daardoor liggen de gemiddelde kosten 15% hoger dan in dezelfde periode van 2025. Hierdoor zijn meer middelen nodig om de ondersteuning aan inwoners te kunnen blijven bieden. Dekking hiervoor komt uit de reservering voor extra prijsstijgingen op OAD.

Voor Wmo begeleiding wordt een nadeel van € 312.000 verwacht. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door het doorlopen van specifieke maatwerktrajecten, waaronder intensief casemanagement en trajecten rondom huiselijk geweld. Daarnaast is er sprake van een toename van het aantal en de complexiteit van de ondersteuningsvragen. Hierdoor zijn vaker intensievere en daarmee duurdere vormen van begeleiding nodig.

10. Wmo personeel (beleid & uitvoering) (nadeel € 100.000)

Bij de uitvoering ontstaat een nadeel op de personeelskosten als gevolg van de inzet van extra capaciteit om piekbelasting door de toename van het aantal meldingen en de oplopende wachtlijsten op te vangen. Het verwachte nadeel is € 100.000.

11. Uitvoering lokale aanpak huiselijk geweld (budgettair neutraal)

Op basis van de regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling Haaglanden en de lokale uitvoeringsagenda huiselijk geweld 2026 wordt in 2026 € 53.000 besteed aan de aanpak huiselijk geweld. Dit bedrag wordt ingezet voor inzet vanuit GGD-GIA en voor de inkoop van trainingen en preventieve activiteiten. Deze bedragen worden betaald uit de bijdrage die hiervoor gereserveerd staat bij de gemeenschappelijke regeling Veilig Thuis Haaglanden. Voor 2027 gaat het om een bedrag van € 221.000.

12. Wmo hulpmiddelen: overgang vanuit Wlz (nadeel € 50.000)

Het scheiden van wonen en zorg binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt voor gemeenten tot extra kosten voor de verstrekking van Wmo-hulpmiddelen. Om deze hogere kosten te compenseren, stelt het rijk in 2026 in de algemene uitkering aanvullende middelen beschikbaar van € 50.000. Deze inkomsten staan opgenomen op OAD.

13. Versterking Lokale Aanpak Discriminatie (nadeel € 18.000)

De gemeente Zoetermeer ontvangt vanuit de algemene uitkering uit het gemeentefonds incidenteel € 18.000 voor de versterking van de gemeentelijke anti-discriminatievoorziening (ADV). Deze middelen worden beschikbaar gesteld aan de Stichting voor Inclusie en Discriminatiebestrijding voor de uitvoering van de wettelijke taken op grond van de Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen (Wga). De bijdrage wordt ingezet om de toegenomen vraag naar

ondersteuning en het groeiende aantal meldingen van discriminatie op te vangen en de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de anti-discriminatievoorziening voor inwoners verder te versterken. De inkomsten zijn opgenomen op OAD.

14. Noodopvang Oekraïne (voordeel € 1,488 mln.)

In het Eerste Tussenbericht 2026 hebben wij u geïnformeerd over de financiële stand van zaken van de noodopvang van ontheemden Oekraïners. Wij hebben daarbij onder andere medegedeeld dat het rijk bezig is met een nieuwe bekostigingsregeling. Medio 2026 is de bekostigingsregeling vastgesteld en gepubliceerd. De nieuwe regeling geeft duidelijkheid over de wijze van bekostiging, de ingangsdatum en de einddatum. Daarnaast is een overgangstermijn opgenomen waarin gemeenten kunnen kiezen of ze gebruik maken van de nieuwe regeling of nog (tijdelijk) willen doorgaan met de oude regeling. De Regeling tijdelijke bekostiging opvang en huisvesting gemeenten (Doelgroep-flexibele regeling/ DFR) is per 1 juli 2026 ingegaan en loopt tot 4 maart 2030. De nieuwe regeling vervangt losse financieringsstromen voor de opvang van onder meer Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders door één centrale, flexibele Rijkssubsidie. Tot en met 31 december 2026 loopt de oude Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) nog door naast de DFR. Er is besloten om door te gaan met de oude systematiek. Voor 2026 zorgt dit voor een eenmalig voordeel van € 1,388 mln. op de inkomsten van het Rijk. Daarnaast is de eigen bijdrage die de ontheemden moeten betalen als aandeel in de opvang, verhoogd. Dit geeft een extra voordeel van € 263.000. Omdat deze bijdrage in mindering moet worden gebracht op de rijksbijdrage is het effect van de verhoging van de eigen bijdrage voor de gemeente budgettair neutraal. Op het budget van de uitgaven is een voordeel behaald van ca. € 100.000. Met name de gemeentelijke onderwijs en zorgtaken zijn lager. Dit is mede vanwege een toegenomen zelfredzaamheid. Het rijk heeft hier in de nieuwe vergoedingsregeling op vooruitgelopen.

15. Projecten Sociaal Innovatiefonds (budgettair neutraal)

Binnen Programma 2 wordt voor 2026 een lagere uitputting van € 166.000 verwacht op projecten die worden gefinancierd vanuit het Sociaal Innovatiefonds. Deze afwijking wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door onderuitputting op de projecten Wijkimpact jeugd Meerzicht (€ 115.000) en Meten, Leren, Verbeteren (€ 115.000). Verder waren er geen programmakosten geraamd wat leidt tot een overschrijding van € 64.000. De lagere uitputting leidt tot een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve Sociaal Innovatiefonds van gelijke omvang. Bij de perspectiefnota 2028 zal worden voorgesteld om de hiervoor gereserveerde middelen gedeeltelijk te herfaseren naar 2027.

16. Stimuleren uitstroom statushouders uit de asielopvang COA d.m.v. Hotel Accommodatie Regeling (HAR+) (budgettair neutraal)

De gemeente Zoetermeer biedt een aantal statushouders die nog in een COA opvang verblijven, versneld tijdelijke gemeentelijke huisvesting aan. Het doel van deze doorstroming is de halfjaarlijkse wettelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders realiseren en de opvangketen ontlasten. Statushouders houden anders namelijk opvangplekken voor asielzoekers in de COA locatie bezet. Met de HAR+-regeling van het COA wordt deze tijdelijke woonvoorziening van de gemeente gefinancierd. Voor 17 statushouders is in 2026 een nieuwe HAR-aanvraag gedaan. Dit geeft een eenmalig voordeel van € 510.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in de brede bestemmingsreserve voor de toekomstige vervanging van de tijdelijke locaties. De HAR+ liep tot 1 juli 2026. In plaats van de HAR+ is nu de Decentralisatie Uitkering Tijdelijk Onderdak 2026 beschikbaar. Momenteel verblijven in totaal 72 statushouders in deze gemeentelijke HAR+ opvanglocatie.

17. Gebiedsgerichte ondersteuning - inZet (nadeel € 600.000)

De opdracht van inZet is de afgelopen jaren aanzienlijk gegroeid. Het aantal cliënten dat ondersteuning ontvangt is tussen 2024 en medio 2026 gemiddeld met 15,6% per jaar toegenomen, mede door de beweging van het medisch naar het sociaal domein, vergrijzing, toenemende GGZ-problematiek en een groeiende vraag naar informatie en advies, Team Toegang en kortdurende ondersteuning. Tegelijkertijd heeft inZet de transformatieopgave succesvol uitgevoerd door meer collectieve en preventieve ondersteuning in te zetten en daarmee de groei van zwaardere Wmo-voorzieningen af te remmen. Het huidige bekostigingsmodel gaat uit van een aanzienlijk lagere autonome groei en sluit daardoor onvoldoende aan bij de feitelijke ontwikkeling van de

ondersteuningsvraag. Hierdoor is een structurele mismatch ontstaan tussen de omvang van de opdracht en het beschikbare budget. Om taak en budget weer in balans te brengen en de continuïteit van de dienstverlening en de transformatieopgave te borgen, is een structurele ophoging van het budget van inZet met € 600.000 per jaar noodzakelijk. Deze ophoging betreft geen uitbreiding van de opdracht, maar een actualisatie van de financiering passend bij de huidige opgave.

18. De Regiodeal Zuid-Hollandse Groeikernen (budgettair neutraal)

In 2026 zijn de initiatieven in het kader van de Regiodeal opgestart, gericht op de realisatie van jongerenvoorzieningen en ontmoetingsplekken in de wijken Meerzicht, Palenstein, Buytenwegh en bij de voormalige Oasekerk. Doordat de zoektocht naar geschikte locaties voor deze voorzieningen langer duurt dan verwacht, en doordat er meer voorbereidingstijd nodig is voor de aanbestedingen, vinden de bestedingen later plaats dan gepland. Dit leidt in 2026 naar verwachting tot een voordeel van € 166.000. Aangezien het hier een specifieke uitkering betreft, is deze wijziging per saldo budgettair neutraal.

19. Verhoging capaciteit voor huisvesting van vergunninghouders en andere doelgroepen (budgettair neutraal)

De gemeente Zoetermeer heeft een flinke opgave voor de huisvesting van vergunninghouders (118 vergunninghouders in de tweede helft van 2026) en andere bijzondere doelgroepen. Vanwege het huidige woningtekort is het lastig aan de wettelijke huisvestingstaken te voldoen en is het college op zoek naar meerjarige huisvesting in de vorm van doorstroomlocaties. In deze multifunctionele woonvoorzieningen kunnen diverse doelgroepen (voor enkele jaren) worden gehuisvest. Wegens de doorontwikkeling en/of huur van twee nieuwe doorstroomlocaties vallen de kosten in 2026 ca. € 250.0000 hoger uit. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de doelgroepflexibele regeling. Dat is een specifieke uitkering voor de bekostiging van de opvang en huisvesting asielzoekers, statushouders, en Oekraïense ontheemden. De verwachting is dat alle met deze locaties gepaard gaande kosten door de regeling zullen worden gedekt.

Financiële afwijkingen 2026

Bedragen x € 1.000

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Lasten/baten	Afwijking TB2 '26	Voordeel/Nadeel	Meerjarig/Eenmalig
1	2.1	Kinderopvang voor pleegouders Deels dekking OAD	Lasten	-170	Nadeel	Meerjarig
2	2.1	Specialistische jeugdhulp	Lasten	-3.000	Nadeel.	Eenmalig
3	2.1	Personeelskosten lokale teams	Lasten	-800	Nadeel	Eenmalig
4	2.1	Expertisepool lokale inkoop/GGZ	Lasten	600	Voordeel	Eenmalig

5	2.2	Samenhang sociaal domein	Lasten	-129	Nadeel	Meerjarig
6	2.2	Impulsgelden Toegankelijkheid	Lasten	150	Voordeel	Eenmalig
7	2.2	Ondersteuning mantelzorgers	Lasten	118	Voordeel	Eenmalig
8	2.2	Wmo hulpmiddelen- en woningaanpassingen	Lasten	1.100	Voordeel	Eenmalig
9	2.2	Wmo huishoudelijke ondersteuning & Wmo begeleiding TSD Deels dekking OAD	Lasten	-549	Nadeel	Meerjarig
10	2.2	Wmo personeel (beleid & uitvoering)	Lasten	-100	Nadeel	Eenmalig
11	2.2	Uitvoeringskosten lokaal geweld Dekking via GR VTH	Lasten	-53	Nadeel	Meerjarig
			Baten	53	Voordeel	Meerjarig
12	2.2	Wmo hulpmiddelen: overgang vanuit Wlz Dekking OAD	Lasten	-50	Nadeel	Eenmalig
13	2.2	Versterking Lokale Aanpak Discriminatie Dekking OAD	Lasten	-18	Nadeel	Meerjarig
14	2.2	Noodopvang Oekraïne Vergoeding Rijk	Baten	1.388	Voordeel	Eenmalig

		- Vergoeding Rijk - Vergoeding eigen bijdrage - Overige kosten	Baten	-263	Nadeel	
			Baten	263	Voordeel	
			Lasten	100	Voordeel	
15	2.1 & 2.2	Projecten Sociaal Innovatiefonds Reserve Sociaal Innovatiefonds	Lasten	166	Voordeel	Meerjarig
			Baten	-166	Nadeel	
16	2.2	Stimuleren uitstroom statushouders uit de asielopvang COA d.m.v. Hotel Accommodatie Regeling (HAR+)	Baten	510	Voordeel	Eenmalig
17	2.2	Gebiedsgerichte ondersteuning - inZet	Lasten	-600	Nadeel	Meerjarig
18	2.1	De Regio Deal Zuid-Hollandse Groeikernen	Lasten	166	Voordeel	Meerjarig
		Dekking via SPUK	Baten	-166	Nadeel	Meerjarig
19	2.2	Verhoging capaciteit voor huisvesting van statushouders en andere doelgroepen	Lasten	-250	Nadeel	Eenmalig
		Dekking via SPUK	Baten	250	Voordeel	Eenmalig
Saldo programma 2				-1.450	Nadeel	

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen

Geen afwijkingen.

Technische begrotingswijzigingen

Nr.	College/Raad	Toelichting
1	Raad	Daklozenpunt De gemeente Den Haag is gestopt met de pilot voor het Daklozenpunt, waardoor € 84.864 aan inkomsten en uitgaven structureel vervalt. Dit betekent dat de baten en lasten met dit bedrag worden verlaagd.
2	Raad	Bemoeizorg De subsidie die wij vanuit de gemeente Den Haag voor bemoeizorg ontvangen, valt structureel € 96.289 lager uit dan het bedrag dat in de begroting is opgenomen. Zowel de lasten als de baten worden hierop aangepast.
3	Raad	Contractbeheer Toekomst Sociaal Domein Voor het contractbeheer Toekomst Sociaal Domein was Zoetermeer centrumgemeente. voor de regio. Deze functie is overgedragen aan Leidschendam-Voorburg. Zowel de lasten als de baten worden afgeraamd met € 58.000.
4	Raad	Reorganisatie Sociaal Domein De gemeenteraad heeft met de vaststelling van raadsvoorstel <i>Reorganisatie Sociaal Domein</i> (2026-025517) de financiële gevolgen van de reorganisatie verwerkt in de meerjarenbegroting. Met deze technische begrotingswijziging worden de personeels- en werkbudgetten binnen het Sociaal Domein aangepast, zodat de begroting aansluit bij de nieuwe organisatorische inrichting en de BBV-voorschriften voor de toerekening van lasten. Deze wijziging heeft een administratief-technisch karakter en is budgettair neutraal. Vanuit Overzicht Overhead wordt in 2026 een budget van € 775.000 overgeheveld naar Programma 2.